

حوادث چند روز اخیر دانشگاه تهران نشان داد، دانشجویان چه دنباله‌رو مکتب فرانکفورت، با وجود ادعاهای بزرگ برای مبارزه، هنوز اعتماد به نفس لازم برای اعلام رسمی و علنی مواضع خود را تا بلوی مشخص پیدا نکرده‌اند و پشت سر سایر جریان‌های پنهان می‌شوند. روز دوشنبه ۲۳ اردیبهشت ماه در دانشگاه تهران تجمع اعتراضی با فراخوان‌های بدون هویت مشخص و البته به شکل گسترده در فضای مجازی برگزار شد. جزئیات وقایع و عوامل آن بطور کامل در رسانه‌ها به آن پرداخته شده است. اما دو نکته جالب توجه و تقریباً مورد وفاق همه رسانه‌ها اولاً فقدان استقبال دانشجویان از آن همه تبلیغات و فراخوان گسترده چند روزه و حضور اندک دانشجویان و ثانیاً سازماندهی جدی قبل و حین برگزاری تجمع بود که زمینه تحلیل‌های گوناگون قرار گرفت. اما موضوعی که در فضای رسانه‌ای کاملاً محسوس بود، سردرگمی

به محمود نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه، نسبت به شیوع بدحجابی، مصرف سیگار و دخانیات و عدم رعایت احکام اسلامی در این دانشگاه اعتراض کنند. در این نامه آمده بود: «حتراماً به استحضار می‌رساند که طی سال‌های گذشته علیرغم پیگیری‌ها و تذکرات شفاهانه و برگزاری جلسات متعدد، متأسفانه شاهد بی‌توجهی برخی از مسئولین تحت امر حضرتعالی می‌باشیم. به طوریکه وضعیت عفاف و حجاب و رفتارها و تعاملات اجتماعی خارج از شأن پارهای از دانشجویان که مغایر با شئون اسلامی، اخلاقی و عرفی می‌باشد، رو به فزونی گذارده است.» البته ریاست این دانشگاه نسبت به این نامه واکنشی نشان نداد.

حال دانشگاه با توجه به ایام ماه رمضان از حراست برای ممنوعیت از روزه خوری و حفظ شش‌ان این ماه استفاده کرده است، معاون فرهنگی دانشگاه تهران در جمع دانشجویان با اشاره به بخشنامه دانشگاه که این مورد گفت: «دانشگاه فضایی را آماده کرده است، که افرادی که به

جریان شناسی فکری مارکسیست‌های دانشگاه تهران

* حوادث اخیر در دانشگاه تهران نشان داد، دانشجویان چپ دنبال رو مکتب فرانکفورت، با وجود ادعاهای بزرگ برای مبارزه، هنوز اعتماد به نفس لازم برای اعلام رسمی و علنی مواضع خود را تا بلوی مشخص پیدا نکرده‌اند و پشت سر سایر جریان‌های پنهان می‌شوند.

دهه هفتاد و اوایل دهه هشتاد شاهد ظهور جریان لیبرال در دانشگاه‌ها و البته عرصه سیاسی کشور بودیم و این جریان در دانشگاه‌ها از هر فرصتی برای پیگیری ادعاهای خود استفاده می‌کرد. گاهی روز دانشجویان را به سمت تمایلات خود سوق می‌داد، گاهی به بهانه توقیف نشریه خطای تخمین می‌کرد، گاهی اصلاح قانون مطبوعات را پرچم اعتراضات می‌ساخت، گاهی بازداشت یک نفر را دلیل تجمعات خود اعلام می‌کرد و حتی حکم قضایی یک چهره سیاسی می‌توانست زمینه‌ساز آشوب در دانشگاه توسط همین جریان باشد. مجموعه این اتفاقات در پیگیری یک طرح کلی معنادار بود و در یک سطح از تحلیل، آنها از هر بهانه‌ای برای پیگیری ادعاهای خود اقدام می‌کردند. تکنیک هر اتفاق و جست‌وجو درباره علل آن در حقیقت آدرس غلط و حرکت در مسیر یک تحلیل اشتباه است. علت اصلی همه این اعتراضات دهه هفتاد و اوایل هشتاد، جهت گیری کلی جریان لیبرال برای تحقق آرزوهایش بود. و هر رویداد بهانه‌ای بازسازی و بازخواهی آنها.

درباره این این اتفاق اخیر هم باید از یک طرح کلی سخن به میان آورد. طرحی که از وقایع مربوط به قانون سنوات تا حوادث سردر دانشگاه تهران در دی ماه ۹۶ و حتی تخمین امتحانات در دانشکده علوم اجتماعی و تجمع ۲۳ اردیبهشت را در بر می‌گیرد. به نقل از خبرنگار دانشجویان، عامل اصلی این اعتراضات غیرقانونی، ظهور جریانی دنباله‌رو مکتب فرانکفورت در دانشگاه است، چهره‌هایی

تبارشناسی یک تجمع غیر قانونی در دانشگاه!

هر دلیل روزه نیستند و یا نمی‌توانند روزه بگیرند، این افراد (حراست) دانشجویان را به این فضاها هدایت کنند. تمام اتفاقی که افتاده حرمت گذاری برای ماه مبارک رمضان بوده است.» گویا همین بخشنامه که به قول معاونت فرهنگی تنها برای حرمت گذاری به ماه رمضان است با مخالفت برخی از دانشجویان مواجه شده است. البته به شدت مخالفت برخی از دانشجویان با این طرح را در فضای مجازی نیز دیده است. همزمان با این واقعه، بحث‌هایی درباره اجرای قانون نحوه پوشش متعارف و حجاب اسلامی در دانشگاه تهران نیز بگوش می‌رسید.

در عین حال، برخی علت وقوع تجمع را واکنش هیجانی به ادعای رخورد حراست با دانشجویان و شاید حضور گشت ارشاد در دانشگاه می‌دانند، برخی توطئه عوامل فرصت‌طلب وابسته را عامل طراحی دانسته‌اند، و برخی دیگر زمینه‌سازی برای انحراف افکار عمومی از مسائل اقتصادی و مشکلات معیشتی را زمینه‌ساز این تجمع ارزیابی کردند. اما فارغ از بررسی این تحلیل‌ها قصد داریم از زوایای دیگر به

تحلیل علل، دلایل و انگیزه‌های اصلی این همه برنامه‌ریزی، تبلیغات چند روزه و سازماندهی است. اما سؤالی که در این میان خودنمایی می‌کند آن است که برآستی نقطه آغاز این ماجرا از کجا زده شد؟ برای اینکه بدانیم ماجرا از کجا آغاز شد باید کمی به عقب بازگردیم. واقعیت دانشگاه تهران این است که خلاف بسیاری از دانشگاه‌ها که معیارهایی برای پوشش و یا محیط تعریف می‌کنند هیچ معیاری فرهنگی برای دانشگاه وجود ندارد. برای مثال حتی در زمینه اعتیاد نیز که دانشگاه‌ها در حال اجرای دانشگاه‌های عاری از اعتیاد هستند، دانشگاه تهران نه در خوابگاه‌ها و نه در محیط دانشگاهی قانونی برای منع این ماجرا ندارد همین ماجرا در زمینه پوشش نیز مطرح است، دانشگاه تهران یکی از دانشگاه‌هایی است که معیاری برای پوشش تا کنون ارائه نداده است.

عدم توجه دانشگاه نسبت به فضای فرهنگی دانشگاه باعث شد تا ۱۱۸ نفر از اساتید دانشگاه تهران در آغاز سال تحصیلی در نامه‌ای

نزدیک به آلتوسر، گرامشی، لوکاج، مارکوزه حتی هابرماس و... می‌تواند توضیح‌دهنده اصول مکتب فرانکفورت باشد. نشانه‌ها، شعارها، چهره‌ها و رسانه‌هایی که این وقایع را سازماندهی می‌کنند به سادگی تبیین‌کننده این ارتباط وثیق نظری و تئوریک است.

این نکته جالب این است که این جریان به دلیل اقبال اندک در فضای سیاسی و دانشجویی هنوز آماجگی اعلام علنی و رسمی برنامه‌های خود را ندارد و بنابراین هنگام مطالبات خود گاهی پشت سر شعارها و تشکلهای صنفی و گاهی پشت سر انجمن‌های اصلاح‌طلب در دانشگاه‌ها پنهان می‌گردد.

راه‌حل برخورد با این جریان نه امنیتی و نه میدانی است. تنها راه مقابله با این جریان افشای رهبران و چهره‌ها و مواضع آنها و نقد علمی و منظره و روشنگری است. تا امکان پنهان شدن پشت شعارهای دیگران را از دست بدهند و طبیعتاً همین اقلیت دانشجویان به ظاهر طرفدار خود را نیز از دست داده و امکان اخراج در فرآیند عادی دانشگاه در همین اندازه محدود هم از میان خواهد رفت.

مهرماه سال ۹۷ سازمان سنجش آموزش کشور در اطلاعیه‌ای پیرامون مصوبه شورای سنجش و پذیرش دانشجو اعلام کرد تنها در سال ۹۸ دو مجموعه سؤال برای آزمون سراسری طراحی خواهد شد و داوطلبان شرکت در کنکور سال ۹۹ ملزم به پاسخگویی به سوالات براساس دروس نظام جدید هستند. در این مصوبه آمده بود: «در سال ۹۹ فقط یک آزمون (یک مجموعه سؤال) بر اساس نظام جدید آموزشی (۳-۶) برگزار می‌شود.»

تأکید سازمان سنجش مبنی بر عدم وجود دو نوع سؤال در کنکور ۹۹ باعث شد، تا برخی از داوطلبان با اعتراض به فرصت کم برای شرکت مجدد در کنکور درخواست کردند تا این سازمان کنکور ۹۹ را نیز با سوالات جداگانه برگزار کند. داوطلبان برای این تغییر به نکتاتی از قبیل تعداد بالای داوطلبان نظام قدیم و ظرفیت کم قبولی برای رشته‌های مطلوب، تفاوت در کتاب‌های نظام قدیم و جدید و ضرورت استفاده از کتاب‌های کمک آموزشی جدید اشاره می‌کردند. در نهایت شورای سنجش و پذیرش دانشجوی کشور در اسفند ماه سال گذشته حاضر شد تا با تصویب آزمون ۹۹ نیز مانند آزمون سراسری ۹۸ با دو آزمون جداگانه برگزار شود. در تبصره این مصوبه آمده است که داوطلبان با توجه به اینکه فارغ‌التحصیل نظام جدید با نظام قدیم هستند الزاماً باید در آزمون مربوط به نظام آموزشی که در آن فارغ‌التحصیل شده‌اند، شرکت کنند و حال این مصوبه خود به یک چالش و ایراد تبدیل شده است.

برخی از داوطلبان با ایجاد پوششی تحت عنوان «پوشش اعمال تأثیر مثبت سوابق تحصیلی و اعطای حق انتخاب شرکت در کنکور سراسری ۹۹ نظام جدید» خواستار انتخاب هر کدام از سوالات نظام قدیم و نظام جدید توسط داوطلبان شدند. یکی از داوطلبان در پستی اینستاگرامی، پیرامون این موضوع برای وزیر علوم نوشت: «... من و خیلی از نظام قدیمی‌ها که به جای قیل و قال با توجه به شرایط خود مطابق قانون مصوب، خود را برای نام جدید اعلام می‌کنیم و به زحمت هزینه کردیم، ما در دیوان عدالت شکایت و تغییر تصمیم شورای سنجش اعتراض می‌کنیم، زیرا شما و داوطلبان پشت کنکوری هستید که خلاف گذشته نظام آموزش و برخلاف قانون مصوب و اطلاع‌رسانی عمل کردید نه ما، این مسائل مجموعه سؤال نظام جدید و مسائلی نیستند که هر روز یک مصوبه ارائه شود. مگر اینکه شورا در صورت تغییر تصمیم خود، حق انتخاب

مصوبه‌ای که برنامه‌ریزی داوطلبان را به هم ریخت

تجزیه و تحلیل عدد و رقم این نظام رتبه‌بندی نشان می‌دهد مصر و عربستان سعودی یک روند ثابت را در پیش دارند و در تولید علم موفقیت‌آمیز عمل نکرده‌اند. کشور یمن در سال ۲۰۱۵ مجدداً آخرین کشور در آسیای غربی است که مجموع اسناد علمی آن به ۳۲۹ سند می‌رسد.

تولید علم آسیای غربی توسط دانشمندان ایرانی در سال ۲۰۱۴

داده‌های سایمگو در بخش اثرگذاری علمی بیانگر آن است که ایران با ارائه و انتشار ۴۴ هزار و ۵۲۲ سند علمی در سال ۲۰۱۴ نیز صدرنشین آسیای غربی است. بر اساس آمار و ارقامی که توسط این نظام منتشر شده، ترکیه دومین جایگاه جدول را به خود اختصاص داده است. محققان ترکیه‌ای با ارائه و انتشار ۴۰ هزار و ۷۵۹ سند علمی بعد از ایران قرار گرفته‌اند.

عربستان سعودی، مصر، امارات متحده عربی، قطر، اردن، لبنان، عراق، عمان، کویت، فلسطین، سوریه، بحرین و یمن به ترتیب بعد از ایران قرار گرفته‌اند. داده‌های سایمگو بیانگر آن است که رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۱۴ تنها ۲۰ هزار و ۱۶ سند علمی منتشر کرده که حدود این عدد در سال‌های بعد از ۲۰۱۴ نیز تقریباً ثابت بوده و آنها در تولید علم پیشرفت پررنگی را تجربه نکرده‌اند.

عربستان سعودی نیز در سال ۲۰۱۴ تنها ۱۷ هزار و ۹۳۹ سند علمی منتشر کرده که در مقایسه با ایران به میزان قابل توجهی در تولید علم جا مانده است؛ محققان عربستان سعودی در حالی چهارمین جایگاه جدول آسیای غربی را به خود اختصاص داده‌اند که نسبت به دانشمندان ایرانی منتشر کرده‌اند. در این سال دست کم ۲۶ هزار مقاله کمتر تولید و منتشر کرده‌اند.

درخشش دانشمندان ایرانی در رده‌بندی سایمگو

تجزیه و تحلیل آمار و ارقام ۵ سال گذشته نظام رتبه‌بندی سایمگو علاوه بر اینکه پیشرفت دانشمندان ایرانی در تولید و ارائه مقالات علمی در آسیای غربی را نشان می‌دهد، حکایت از صدرنشینی ایران در سال‌های پایایی دارد.

رتبه‌بندی سایمگو هر سال کشورهای مختلف جهان را به لحاظ تحقیقات علمی و ارائه مقالات رتبه‌بندی و جایگاه جهانی آنها را در وبسایت خود منتشر می‌کند. سایمگو بر اساس تعداد مقالات علمی موسسات آموزش عالی کشورهای مختلف موجود در بانک اطلاعاتی اسکوپوس، آنها را ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند؛ بررسی اعداد منتشر شده در این سایت روند صعودی دانشمندان ایرانی را نشان می‌دهد و ایران را به عنوان اثرگذارترین کشور علمی در غرب آسیا معرفی می‌کند.

این روند صعودی هر سال با افزایش قابل توجهی نسبت به سال گذشته همراه بوده که نشان‌دهنده تلاش قابل توجه دانشمندان ایرانی برای صدرنشینی در آسیای غربی و حفظ جایگاه خود است.

تجزیه و تحلیل صورت‌گرفته پیشرفت ایران در ارائه اسناد علمی در رشته‌های متفاوت را شامل می‌شود؛ نکته مهم داده‌های منتشرشده پیش‌تاریخ ایران در میان کشورهای آسیای غربی است.

در این گزارش به روند پیشرفت ایران و دانشمندان ایرانی در ارائه اسناد علمی اشاره می‌کنیم که شامل سال‌های ۲۰۱۳ تا پایان سال ۲۰۱۷ می‌شود:

تسخیر علم منطقه توسط دانشمندان ایرانی در سال ۲۰۱۷

بر اساس آمار و ارقامی که توسط نظام رتبه‌بندی سایمگو منتشر شده، ایران با ارائه و انتشار ۴۳۸۸ سند علمی در صدر جدول کشورهای غرب آسیا قرار گرفته است.

آمار و ارقامی که توسط این نظام رتبه‌بندی منتشر شده بیانگر آن است، ترکیه دومین جایگاه جدول را به خود اختصاص داده است؛ محققان ترکیه‌ای با ارائه و انتشار ۴۲ هزار و ۴۰۵ سند علمی بعد از ایران قرار گرفته‌اند.

عربستان سعودی، مصر، امارات متحده عربی، قطر، اردن، لبنان، عراق، عمان، کویت، فلسطین، سوریه، بحرین و یمن در رتبه‌های بعد از ایران و ترکیه قرار گرفته‌اند و جایگاه سوم تا شانزدهم جدول را به خود اختصاص داده‌اند.

عربستان سعودی در سال ۲۰۱۷ تنها ۲۰ هزار و ۶۴۴ سند علمی ارائه و منتشر کرده که به عنوان سومین جایگاه در جدول با یک اختلاف قابل توجه نسبت به ایران قرار دارد؛ این رقم برای رژیم صهیونیستی پایین‌تر است و دانشمندان ایرانی با یک اختلاف ۳۴ هزارتایی صدرنشین کشورهای غرب آسیا هستند.

بر اساس داده‌های منتشرشده توسط سایمگو کشور سوریه به عنوان آخرین کشور در جایگاه آسیای غربی در سال ۲۰۱۷ در تمامی رشته‌ها تنها ۴۲۳ سند علمی منتشر کرده است.

کسب رتبه نخست تولید علم آسیای غربی توسط دانشمندان ایرانی در سال ۲۰۱۶

بر اساس داده‌های موجود در سایمگو محققان ایرانی

اختلافات و جنگ اقتصادی آمریکا با چین سبب شده تعداد دانشجویان چینی در این کشور کم شود و برآورد می‌شود آمریکا بابت این قضیه ۱۲۵ میلیون دلار کاهش درآمد داشته است.

به نقل از universitiesworldnews.com، تعداد دانشجویان بین‌المللی آمریکا در همه مقاطع تحصیلی با ۲۷ درصد کاهش روبرو شده و این دومین سال متوالی است که آمریکا با این کاهش مواجه می‌شود.

در این مسیر ثبت‌نام از دانشجویان چینی هم دو درصد کاهش داشته است. دانشجویان چینی در سال ۲۰۰۷ بیش از ۳۳ درصد دانشجویان خارجی آمریکا بودند.

دلایل متعددی برای کاهش دانشجویان چینی در آمریکا وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به رقابت‌های ژئوپولیتیک آمریکا و چین اشاره کرد. جنگ تجاری آمریکا با چین از ترس اینکه چین تبدیل به قدرت اقتصادی جهان شود، باعث شده دانشجویان چینی کمتر رغبت کنند که برای ادامه تحصیل به آمریکا بروند. چینی‌ها معتقدند که آمریکا از طریق اعمال تعرفه‌ها تلاش می‌کند رشد اقتصادی و رونق اقتصادی چین را کنترل کند.

حتی به گفته بانک توسعه آسیا بزرگترین خطر فعلی برای توسعه اقتصادی منطقه‌های چین و آسیا، جنگ تجاری فعلی بین آمریکا و چین است. پیش‌بینی می‌شود تأثیر اعمال تعرفه‌ها از سوی آمریکا و جنگ تجاری بین دو کشور برای چندین دهه ادامه داشته باشد.

جنگ تجاری آمریکا و چین بر مبادلات علمی و همکاری مؤسسات آموزش عالی بین دو کشور تأثیر گذاشته است و حتی وزارت آموزش و پرورش چین در سال گذشته ۲۵ کالج آمریکایی را تعطیل کرده است.

نگرانی‌های امنیتی سایبری آمریکا دلیل دیگر کاهش دانشجویان چینی در این کشور اعلام شده است. یکی از مدیران FBI اخیراً اعلام کرد آمریکا نگران فعالیت دانشمندان و محققان چینی در شرکت‌های آمریکایی است. وی مدعی است احتمال دارد این افراد با سازمان‌های نظامی و امنیتی چین همکاری داشته باشند. این مدیر FBI همچنین درباره سرعت نوآوری از طریق دانشجویان تحصیلات تکمیلی و محققان چینی هشدار داد. شورای ملی اطلاعات آمریکا همچنین ادعا می‌کند که تحصیل هزاران نخیه چینی در آمریکا (که به ۷ هزار نفر می‌رسد) امکان انتقال تکنولوژی‌های حساس آمریکا به چین را فراهم کرده است. سال گذشته FBI گزارش داد که ۳۰۰ دانشمند چینی ویزی تحصیل خود در آمریکا را لغو یا به تأخیر انداخته‌اند.

شکاف بین ایالات متحده و چین در مورد آزادی و امنیت دانگ‌های و سیاست‌های مهاجرتی سختگیرانه و نگرانی‌های امنیتی سایبری موجب کاهش تبادلات علمی بین دو کشور شده است.

اخیراً شرکت‌های چینی فرصت‌های بهتر خود را در اختیار فارغ‌التحصیلان داخلی خود قرار می‌دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که ۸۰ درصد چینی‌هایی که از آمریکا فارغ‌التحصیل شده‌اند حقوق پایین‌تر از انتظارات خود می‌گیرند و ۷۰ درصد آنها معتقدند که موقعیت شغلی آنها با تجربه و مهارتشان مطابقت ندارد.

مقامات چینی در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری‌های چشمگیری در حوزه آموزش انجام داده‌اند که حتی در گزارش بنیاد ملی علوم ایالات متحده آمده چین آماده تبدیل به ابرقدرت علمی و فنی است. چین به‌تازگی اولین دانشگاه ملی تحقیقات هسته‌ای، آموزش و بورس تحصیلی را راه‌اندازی می‌کند. این دانشگاه بر مبنای برنامه‌های تحصیلات تکمیلی و دکتری عمل خواهد کرد.

بیش از ۷۰۰ مؤسسه آموزش عالی چین در رتبه‌بندی تایمز به رسمیت شناخته شده‌اند و هفت دانشگاه چینی در رتبه بالای ۲۰۰ قرار دارند.

دانشگاه تسینگ‌هوا در ریاضیات و علوم در رتبه اول تایمز قرار دارد. این دانشگاه از دانشگاه ملی سنگاپور، دانشکده اقتصاد لندن، دانشگاه نیویورک، دانشگاه پرینستون، ییل و ام‌آی‌تی هم پیشتر است.

گفتنی است، کاهش دانشجویان بین‌المللی چینی در آمریکا در سال اول ۱۲۵ میلیون دلار درآمد این کشور را کاهش داده است.

قابل توجه اساتید حوزه و دانشگاه، تشکلهای دانشجویی دانشجویان و طلاب محترم

«صفحه دانشگاه» از اخبار، بیانیه‌ها، مقالات، یادداشت‌ها و تحلیل‌های فرهنگی با سبب مرتبط با مقالات دانشجویی استقبال می‌کند. علاقه‌مندان می‌توانند فایل حرفه‌ای شده مطالب مدنظر خود را به Daneshgah.Kayhan@iran.ir ارسال نموده و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۵۲۰۲۱۸۱ تماس حاصل نمایند. دبهی است که «سروس علمی» آموزشی روزنامه «کیهان» در ویرایش، تلخیص، انتشار با عدم انتشار متون ارسالی، آزاد است.